

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 17
QUYỂN THỨ 404
HỘI THỨ HAI

Phẩm
QUÁN CHIẾU
Thứ 3 - 3

Bấy giờ, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, Bồ-tát Ma-ha-tát từ chỗ nào chết đến sanh trong đây? Từ trong đây chết sẽ sanh chỗ nào?

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, Bồ-tát Ma-ha-tát có từ cõi Phật khác chết đến sanh trong đây, có từ trời Đố-sử-đa chết đến sanh trong đây, có từ trong người chết sanh lại trong đây.

Xá-lợi-tử! Nếu kẻ từ cõi Phật khác chết đến sanh trong đây, Bồ-tát Ma-ha-tát này mau tương

ung cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Do tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên chuyển sanh bèn được thâm diệu pháp môn chóng hiện tại tiền. Từ đây về sau, hằng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa chóng được tương ưng, sanh ở chỗ nào thường gặp chư Phật cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen, năng khiến Bát-nhã Ba-la-mật-đa lần được tăng trưởng.

Nếu kẻ từ trời Đô-sử-đa chết đến sanh trong đây, Bồ-tát Ma-ha-tát này tức là chỗ buộc một đời, đối sáu Ba-la-mật-đa thường chẳng quên mất, tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn đều được tự tại.

Nếu kẻ từ trong người chết sanh lại đây, Bồ-tát Ma-ha-tát này, trừ bậc Bất thối chuyển, căn kia muội độn, chẳng năng mau tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn đều chưa được tự tại.

Xá-lợi-tử! Người còn hỏi tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, Bồ-tát Ma-ha-tát từ trong đây chết sẽ sanh chỗ nào ấy. Bồ-tát Ma-ha-tát này từ đây chết rồi sanh các cõi Phật, từ một nước Phật đến một nước Phật, nơi chỗ sanh xứ thường được gặp gỡ chư Phật Thế Tôn, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát không phương tiện khéo léo, nên vào sơ tinh lục, vào đệ nhị, đệ tam, đệ tứ tinh lục, cũng hành sáu thứ Ba-la-mật-đa. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì được tinh lục nên sanh trời Trường thọ. Tùy thọ lượng kia hết, đến sanh trong người gặp gỡ chư Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Dù hành sáu thứ Ba-la-mật-đa mà căn muội độn, chẳng kham minh lợi.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát vào sơ tinh lục cho đến đệ tứ tinh lục, cũng hành sáu thứ Ba-la-mật-đa. Bồ-tát Ma-ha-tát này không phương tiện khéo léo, nên xả các tinh lục mà sanh cõi Dục. Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này căn cũng muội độn, chẳng kham minh lợi.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát vào sơ tinh lục, vào đệ nhị, đệ tam, đệ tứ tinh lục; vào từ vô lượng, vào bi hỷ xả vô lượng; vào định Không vô biên xứ, vào định Thức vô biên xứ, Vô sở hữu xứ, Phi tưởng phi phi tưởng xứ; tu bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi; tu Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Bồ-tát Ma-ha-tát này có phương tiện khéo léo, nên chẳng theo thế lục tinh lục, vô lượng, vô sắc mà sanh, chỉ sanh thế giới có Phật, gặp gỡ chư Phật, cúng dường cung kính, tôn

trọng ngợi khen, thường tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này, trong Hiền kiếp đây quyết định được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát vào sơ tinh lự cho đến đệ tứ tinh lự; vào từ vô lượng cho đến xả vô lượng; vào định Không vô biên xứ cho đến định Phi tưởng phi phi tưởng xứ. Bồ-tát Ma-ha-tát này có phương tiện khéo léo nên chẳng theo thế lực tinh lự vô lượng, vô sắc mà sanh. Sanh lại cõi Dục: hoặc đại tộc Sát-đế-lợi, hoặc đại tộc Bà-la-môn, hoặc đại tộc Trưởng giả, hoặc đại tộc Cư sĩ. Vì muốn thành thực hữu tình nên chẳng bị tham nhiễm thân hậu hữu mà sanh.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát vào sơ tinh lự cho đến đệ tứ tinh lự; vào từ vô lượng cho đến xả vô lượng; vào định Không vô biên xứ cho đến định Phi tưởng phi phi tưởng xứ. Bồ-tát Ma-ha-tát này có phương tiện khéo léo, nên chẳng theo thế lực tinh lự, vô lượng, vô sắc mà sanh. Hoặc sanh trời Bốn đại vương chúng, hoặc sanh trời Ba mươi ba, hoặc sanh trời Dạ ma, hoặc sanh trời Đĩ-sử-đa, hoặc sanh trời Lạc biến hóa, hoặc sanh trời Tha hóa tự tại. Vì muốn thành thực hữu tình và nghiêm tịnh các cõi Phật, nên thường gặp chư Phật, cúng dường

cung kính, tôn trọng ngợi khen, không luống bỏ qua.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa có phương tiện khéo léo nên vào sơ tinh lục, ở chỗ đây chết sanh trong Phạm thế làm Đại phạm vương, oai đức xí thịnh hơn các Phạm chúng nhiều gấp trăm ngàn. Từ chỗ trời này dạo các cõi Phật, từ một nước Phật đến một nước Phật. Trong ấy có Bồ-tát Ma-ha-tát kẻ chưa chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khuyên chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Kẻ đã chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chưa quay xe pháp thỉnh quay xe pháp, vì muốn lợi vui các hữu tình vậy.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, có phương tiện khéo léo, nên vào sơ tinh lục cho đến đệ tứ tinh lục; vào từ vô lượng cho đến xả vô lượng; vào định Không vô biên xứ cho đến định Phi tưởng phi phi tưởng xứ; tu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi; đối không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn tự tại hiện tiền. Chẳng theo thế lực tinh lục, vô lượng, vô sắc mà sanh. Bồ-tát Ma-ha-tát này chỗ buộc một đời, hiện tiền thừa sự, thân cận cúng dường Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện tại. Ở chỗ Phật này siêng tu phạm hạnh. Từ trong đây chết, sanh trời Đĩ-sử-đa. Hết thọ lượng kia, các căn

không khuyết, đủ nhớ chánh tri. Được Thiên chúng vô lượng vô số vô biên trăm ngàn trăm ức muôn ức vây quanh theo hầu, du hý thần thông đến sanh trong người, chúng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe diệu pháp độ vô lượng chúng.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát đủ sáu thần thông, chẳng sanh cõi Dục, chẳng sanh cõi Sắc, chẳng sanh cõi Vô sắc; dạo các cõi Phật, từ một nước Phật đến một nước Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen các Phật Thế Tôn, tu hạnh Bồ-tát, đến được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát đủ sáu thần thông, giao du tự tại, từ một nước Phật đến một nước Phật. Trải qua cõi Phật không có danh Thanh văn, Độc giác, chỉ có nhất thừa chơn tịnh hành giả. Bồ-tát Ma-ha-tát này ở cõi các Phật, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn, tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa lần lữa tăng trưởng, nghiêm tịnh cõi Phật, thành thực hữu tình.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát đủ sáu thần thông du hý tự tại, từ một nước Phật đến một nước Phật. Cõi Phật đã qua, thọ lượng hữu tình chẳng thể đếm biết. Bồ-tát Ma-ha-tát này ở cõi các Phật cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen các Phật Thế Tôn, tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa lần

lừa tăng trưởng, nghiêm tịnh cõi Phật, thành thực hữu tình.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát đủ sáu thần thông đạo các thế giới, có các thế giới không danh Tam bảo. Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ cõi kia, ngợi khen Phật, Pháp, Tăng bảo, khiến các hữu tình thâm sanh tịnh tín, do đây đêm dài lợi ích an vui. Bồ-tát Ma-ha-tát này mạng chung ở đây sanh cõi có Phật, tu hạnh Bồ-tát đến được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, từ sơ phát tâm dũng mãnh tinh tiến được sơ tinh lục cho đến đệ tứ tinh lục; được từ vô lượng cho đến xả vô lượng; được định Không vô biên xứ cho đến định Phi tướng phi phi tướng xứ; tu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi; tu Phật mười lực cho đến nhất thiết tướng trí. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng sanh cõi Dục, chẳng sanh cõi Sắc, chẳng sanh cõi Vô sắc, thường sanh chỗ năng lợi ích hữu tình, lợi ích an vui tất cả hữu tình.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, trước đã tu tập sáu Ba-la-mật-đa. Sơ phát tâm rồi bèn vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, cho đến chứng được bậc Bất thối chuyển.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, trước đã tu tập sáu Ba-la-mật-đa, sơ phát tâm rồi bèn năng lần lửa chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe diệu pháp độ vô lượng chúng, với cõi vô dư y đại Niết-bàn mà vào Niết-bàn. Sau vào Niết-bàn đã thuyết Chánh pháp hoặc trụ một kiếp, hoặc một kiếp hơn, lợi vui vô biên các loại hữu tình.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát trước đã tu tập sáu Ba-la-mật-đa, sơ phát tâm rồi, bèn năng tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Cùng vô lượng vô số trăm ngàn trăm ức muôn ức Bồ-tát Ma-ha-tát vây quanh trước sau đạo các cõi Phật. Từ một nước Phật đến một nước Phật, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa được bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Với trong du hý: Trước vào sơ tinh lự. Từ sơ tinh lự khởi vào định diệt tận. Từ định diệt tận khởi vào tinh lự thứ hai. Từ tinh lự thứ hai khởi vào định diệt tận. Từ định diệt tận khởi vào tinh lự thứ ba. Từ tinh lự thứ ba khởi vào định diệt tận. Từ định diệt tận khởi vào tinh lự thứ tư. Từ tinh lự thứ tư khởi vào định diệt tận. Từ định diệt tận khởi vào Không vô biên xứ. Từ không vô biên xứ khởi vào định diệt tận. Từ định diệt tận khởi

vào thức vô biên xứ. Từ thức vô biên xứ khởi vào định diệt tận. Từ định diệt tận khởi vào vô sở hữu xứ. Từ vô sở hữu xứ khởi vào định diệt tận. Từ định diệt tận khởi vào phi tướng phi phi tướng xứ. Từ phi tướng phi phi tướng xứ khởi vào định diệt tận. Từ định diệt tận khởi vào sơ tĩnh lự. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, phương tiện khéo léo đối các thắng định thuận nghịch qua lại thứ lớp vượt khởi du hý tự tại.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, tuy đã được bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi rồi. Tu Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí mà chẳng lấy quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc quả Độc giác Bồ-đề, hoặc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bồ-tát Ma-ha-tát này tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa phương tiện khéo léo, nên khiến các hữu tình khởi bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, khiến được quả Dự lưu cho đến quả A-la-hán, Độc giác Bồ-đề. Hoặc khiến hữu tình tu Phật mười lực cho đến nhất thiết tướng trí, khiến được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Các trí quả Thanh văn, Độc giác đây tức là nhân BỒ-tát Ma-ha-tát. Xá-lợi-tử! Phải biết BỒ-tát Ma-ha-tát này trụ bậc Bất thối chuyển, tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, mới năng làm được việc này.

Xá-lợi-tử! Lại có BỒ-tát Ma-ha-tát trụ sáu Ba-la-mật-đa sanh cung trời Đố-sử-đa. Phải biết BỒ-tát Ma-ha-tát này trong Hiền kiếp đây quyết sẽ làm Phật.

Xá-lợi-tử! Lại có BỒ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, tuy đã được bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Đã được bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi rồi. Tu Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Tâm chăm tới BỒ-đề thường không biếng bỏ, mà đối thánh đế hiện chưa thông đạt. Xá-lợi-tử! Phải biết BỒ-tát Ma-ha-tát này chỗ buộc một đời.

Xá-lợi-tử! Lại có BỒ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, dạo các thế giới. Từ một nước Phật đến một nước Phật, nghiêm tịnh cõi Phật, an lập hữu tình nơi Vô thượng giác. Xá-lợi-tử! BỒ-tát Ma-ha-tát này, cần trải qua vô lượng vô số đại kiếp, mới chứng Vô thượng Chánh đẳng BỒ-đề.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thường siêng tinh tiến nhiều ích hữu tình. Khẩu thường chẳng nói dẫn lời vô nghĩa, thân, ý chẳng khởi dẫn nghiệp vô nghĩa.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thường siêng tinh tiến nhiều ích hữu tình. Từ một nước Phật đến một nước Phật, dứt ba ác thú đạo cho các loài hữu tình.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, tuy trụ đủ sáu Ba-la-mật-đa, thường đem Bồ thí Ba-la-mật-đa mà làm thượng thủ. Mạnh mẽ tu tập các hạnh Bồ-tát, ơn cho các hữu tình tất cả đều vui thường không mỗi dứt: Cần ăn cho ăn, cần uống cho uống, cần xe cho xe, cần áo cho áo; hoa hương, anh lạc, phòng nhà, đồ nằm, giường ghế, đèn sáng, cửa lùa, ngọc báu, tùy kia cần dùng vật giúp sống thấy đều cấp cho.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, tuy trụ đủ sáu Ba-la-mật-đa, thường đem Tịnh giới Ba-la-mật-đa mà làm thượng thủ, mạnh mẽ tu tập các hạnh Bồ-tát, thân ngữ ý đủ luật nghi thù thắng, khuyên các hữu tình cũng khiến tu tập luật nghi như thế, khiến mau viên mãn.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, tuy trụ đủ sáu Ba-la-mật-đa, thường đem An nhẫn Ba-la-mật-

đa mà làm thượng thủ, mạnh mẽ tu tập các hạnh BỒ-tát, xa lìa tất cả tâm giận dữ thảy, khuyên các hữu tình cũng khiến tu tập an nhẫn như thế, khiến mau viên mãn.

Xá-lợi-tử! Lại có BỒ-tát Ma-ha-tát, tuy trụ đủ sáu Ba-la-mật-đa, thường đem tinh tiến mà làm thượng thủ, mạnh mẽ tu tập các hạnh BỒ-tát, tu hành đầy đủ tất cả các thiện pháp, khuyên các hữu tình cũng khiến tu tập tinh tiến như thế, khiến mau viên mãn.

Xá-lợi-tử! Lại có BỒ-tát Ma-ha-tát, tuy trụ đủ sáu Ba-la-mật-đa, thường đem Tĩnh lự Ba-la-mật-đa mà làm thượng thủ, mạnh mẽ tu tập các hạnh BỒ-tát, tu đủ tất cả thắng xa-ma-tha, khuyên các hữu tình cũng khiến tu tập thắng định như thế, khiến mau viên mãn.

Xá-lợi-tử! Lại có BỒ-tát Ma-ha-tát, tuy trụ đủ sáu Ba-la-mật-đa, thường đem Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà làm thượng thủ, mạnh mẽ tu tập các hạnh BỒ-tát, tu đủ tất cả tỳ-bát-xá-na, khuyên các hữu tình cũng khiến tu tập thắng huệ như thế, khiến mau viên mãn.

Xá-lợi-tử! Lại có BỒ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, hóa thân như Phật, khắp vào địa

ngục, bàng sanh, quỷ giới, hoặc người hoặc trời, theo tiếng loại kia vì thuyết Chánh pháp.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ sáu thứ Ba-la-mật-đa, hóa thân như Phật, khắp đến thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy, vì các hữu tình tuyên nói Chánh pháp, nghiêm tịnh cõi Phật, ở chỗ chư Phật lắng nghe Chánh pháp, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen. Xem khắp mười phương cõi Phật vào rất thắng tịnh tướng vi diệu, mà bèn tự khởi rất cực trang nghiêm cõi Phật thanh tịnh. Với trong an ở chỗ buộc một đời, các đại Bồ-tát dạy khiến mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, trọn nên ba mươi hai tướng đại sĩ, các căn mãnh lợi thanh tịnh, đoan nghiêm, chúng sanh thấy được không chẳng mền kính. Nhân đây khuyên dẫn theo căn kia muốn, khiến lần chứng được Tam thừa Niết-bàn.

Như vậy, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên học thanh tịnh nghiệp thân ngữ ý.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, tuy được các căn minh lợi, mà chẳng tự trọng khinh người.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, từ sơ phát tâm hằng trụ Thí Giới Ba-la-mật-đa, cho đến chưa được bậc Bất thối chuyển, ở tất cả thời chẳng đọa ác thú.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát, từ sơ phát tâm cho đến chưa được bậc Bất thối chuyển, thường chẳng bỏ lìa mười thiện nghiệp đạo.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Thí Giới Ba-la-mật-đa, làm Chuyển luân vương trọn nên bảy báu, dùng pháp giáo hóa, chẳng dùng phi pháp an lập hữu tình. Với mười thiện đạo cũng dùng của báu giúp các nghèo thiếu.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Thí Giới Ba-la-mật-đa, vô lượng trăm nghìn đời làm Chuyển luân thánh vương, gặp gỡ vô lượng trăm nghìn chư Phật, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen. Xả thí nội ngoại chẳng lấy làm khó.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thường vì hữu tình tà kiến đui mù làm phép soi sáng. Cũng đem sáng này thường tự soi mình, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, pháp soi sáng này từng chẳng bỏ lìa. Bồ-tát Ma-ha-tát này do nhân duyên đây đối pháp chư Phật thường được hiện khởi.

Vậy nên, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đối thân ngữ ý ba có tội nghiệp không cho tạm khởi.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát có tội nghiệp thân ngữ ý?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khởi nghĩ này: Đây là thân, ta vì do đây mà khởi thân nghiệp. Đây là ngữ, ta vì do đây mà khởi ngữ nghiệp. Đây là ý, ta vì do đây mà khởi ý nghiệp. Xá-lợi-tử! Đây gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát có tội thân ngữ ý nghiệp.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, bắt đắc thân và thân nghiệp, bắt đắc ngữ và ngữ nghiệp, bắt đắc ý và ý nghiệp.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đắc thân ngữ ý và thân ngữ ý nghiệp ấy, bèn khởi tâm xan tham, tâm giận dữ, tâm phạm giới, tâm tán loạn, tâm ác huệ. Nếu khởi các tâm này, chẳng gọi Bồ-tát Ma-ha-tát. Vậy nên, tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, Bồ-tát Ma-ha-tát sanh ý nghĩ này ấy là không có lẽ vậy.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa năng tịnh thân ngũ ý ba món thô trọng.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát năng tịnh thân ngũ ý ba món thô trọng?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng đắc thân và thân thô trọng; chẳng đắc ngữ và ngữ thô trọng; chẳng đắc ý và ý thô trọng. Xá-lợi-tử! Như vậy, Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa năng tịnh thân ngũ ý ba món thô trọng.

Lại, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm hằng thọ trì đủ mười thiện nghiệp đạo, chẳng khởi tâm Thanh văn và Độc giác, thường đối hữu tình khởi tâm đại bi. Xá-lợi-tử! Ta cũng nói Bồ-tát Ma-ha-tát này năng tịnh thân ngũ ý ba món thô trọng.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa tịnh đạo Bồ-đề.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao gọi là đạo Bồ-đề của Bồ-tát Ma-ha-tát?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng đắc tất cả

nghiệp thân ngữ ý và ba thô trọng. Chẳng đắc Bồ
thí Ba-la-mật-đa. Chẳng đắc Tịnh giới Ba-la-mật-
đa. Chẳng đắc An nhẫn Ba-la-mật-đa. Chẳng đắc
Tịnh tiến Ba-la-mật-đa. Chẳng đắc Tĩnh lự Ba-la-
mật-đa. Chẳng đắc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng
đắc Thanh văn thừa. Chẳng đắc Độc giác thừa.
Chẳng đắc Bồ-tát Chánh đẳng giác thừa.

Xá-lợi-tử! Đây gọi đạo Bồ-đề của Bồ-tát Ma-ha-
tát. Vì có sao? Vì đạo Bồ-đề đôi tất cả pháp đều
chẳng đắc vậy.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu
thứ Ba-la-mật-đa tới đạo Bồ-đề không ai ngăn
được.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế
Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ
Ba-la-mật-đa tới đạo Bồ-đề không ai ngăn được?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi
tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, chẳng trước sắc uẩn,
chẳng trước thọ tướng hành thức uẩn. Chẳng trước
nhãn xứ, chẳng trước nhĩ tửy thiết thân ý xứ. Chẳng
trước sắc xứ, chẳng trước thanh hương vị xúc pháp
xứ.

Chẳng trước nhãn giới, sắc giới, nhãn thức giới.
Chẳng trước nhĩ giới, thanh giới, nhĩ thức giới.
Chẳng trước tửy giới, hương giới, tửy thức giới. Chẳng

trước thiết giới, vị giới, thiết thức giới. Chẳng trước thân giới, xúc giới, thân thức giới. Chẳng trước ý giới, pháp giới, ý thức giới.

Chẳng trước khổ thánh đế, chẳng trước tập diệt đạo thánh đế. Chẳng trước vô minh; chẳng trước hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não. Chẳng trước bốn niệm trụ; chẳng trước bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi.

Chẳng trước Bồ thí Ba-la-mật-đa; chẳng trước Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng trước Phật mười lực; chẳng trước bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Chẳng trước nhất thiết trí, chẳng trước đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Chẳng trước quả Dự lưu; chẳng trước quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán. Chẳng trước Độc giác Bồ-đề. Chẳng trước tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Chẳng trước chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Do nhân duyên này, Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa tăng trưởng xí thịnh, tới đạo Bồ-đề không ai ngăn được.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa chóng năng viên mãn Nhất thiết trí trí. Thành thắng trí nên chẳng sa đọa các hiểm ác thú, chẳng thọ thân hạ tiện người trời, hẳn không bần cùng. Thọ được thân hình các căn đầy đủ, dung nhan đoan chính, được các trời, người, a-tổ-lạc thấy kính mến.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Những gì gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát sở thành thắng trí?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát do thành trí này, thấy hết tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở các thế giới chư Phật mười phương Càng-già sa thấy. Nghe hết các Đức Phật kia thuyết ra Chánh pháp, thấy hết tất cả Thanh văn, Bồ-tát Tăng thấy ở pháp hội kia. Cũng thấy tướng trang nghiêm các cõi kia.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do thành trí đây chẳng khởi tướng thế giới. Chẳng khởi tướng Phật, chẳng khởi tướng Pháp, chẳng khởi tướng Thanh văn Tăng, chẳng khởi tướng Bồ-tát Tăng. Chẳng khởi tướng Độc giác. Chẳng khởi tướng ngã, chẳng khởi tướng phi ngã. Chẳng khởi tướng trang nghiêm cõi Phật.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do thành trí này, tuy hành Bồ thí Ba-la-mật-đa mà chẳng đắc Bồ thí Ba-la-mật-đa, tuy hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa mà chẳng đắc Tịnh giới Ba-la-mật-đa, tuy hành An nhãn Ba-la-mật-đa mà chẳng đắc An nhãn Ba-la-mật-đa, tuy hành Tinh tiến Ba-la-mật-đa mà chẳng đắc Tinh tiến Ba-la-mật-đa, tuy hành Tĩnh lự Ba-la-mật-đa mà chẳng đắc Tĩnh lự Ba-la-mật-đa, tuy hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà chẳng đắc Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Tuy hành bốn niệm trụ mà chẳng đắc bốn niệm trụ, cho đến tuy hành tám thánh đạo chi mà chẳng đắc tám thánh đạo chi. Tuy hành Phật mười lực mà chẳng đắc Phật mười lực, cho đến tuy hành nhất thiết tướng trí mà chẳng đắc nhất thiết tướng trí.

Xá-lợi-tử! Đây gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát sở thành thắng trí. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do thành trí này, chóng năng viên mãn tất cả Phật pháp. Tuy biết tất cả pháp mà chẳng đắc tất cả pháp, vì tự tánh không vậy.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa năng tịnh năm nhãn. Chỗ gọi nhục nhãn, thiên nhãn, huệ nhãn, pháp nhãn, Phật nhãn.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh nhục nhãn?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy trăm do-tuần. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy hai trăm do-tuần. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy ba trăm do-tuần. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy bốn trăm do-tuần. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy năm trăm, sáu trăm cho đến ngàn do-tuần. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy một châu Thiệm bộ. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy hai đại châu. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy ba đại châu. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy bốn đại châu. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy Tiểu thiên thế giới. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy Trung thiên thế giới. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn thấy Tam thiên đại thiên thế giới. Xá-lợi-tử! Đấy gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh nhục nhãn.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh thiên nhãn?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát thiên nhãn thấy tất cả trời Bốn đại vương chúng, thiên nhãn chỗ thấy. Thấy tất cả trời Ba mươi ba, trời Dạ-ma, trời Đĩ-sử-đa, trời Lạc biến hóa, trời Tha hóa

tự tại, thiên nhãn chỗ thấy. Thấy tất cả trời Phạm chúng, thiên nhãn chỗ thấy; cho đến thấy tất cả trời Sắc cứu cánh, thiên nhãn chỗ thấy. Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát thiên nhãn chỗ thấy tất cả trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Sắc cứu cánh thiên nhãn chỗ năng thấy. Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát thiên nhãn năng thấy mười phương thế giới Căng-già sa thấy hữu tình chết đây sanh kia. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh thiên nhãn.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh huệ nhãn?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát huệ nhãn chẳng thấy có pháp hoặc hữu vi hoặc vô vi, hoặc hữu lậu hoặc vô lậu, hoặc thế gian hoặc xuất thế gian, hoặc hữu tội hoặc vô tội, hoặc tạp nhiễm hoặc thanh tịnh, hoặc hữu sắc hoặc vô sắc, hoặc hữu đối hoặc vô đối, hoặc quá khứ hoặc vị lai hoặc hiện tại, hoặc buộc cõi Dục, hoặc buộc cõi Sắc, hoặc buộc cõi Vô sắc, hoặc thiện hoặc bất thiện, hoặc vô ký, hoặc kiến sở đoạn, hoặc tu sở đoạn, hoặc phi sở đoạn, hoặc học hoặc vô học, hoặc phi học phi vô học, cho đến tất cả pháp hoặc tự tánh hoặc sai biệt. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này huệ nhãn chẳng thấy có pháp này khá thấy, này khá nghe, này khá giác, này

khá thức. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh huệ nhãn.

Khi ấy Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh pháp nhãn?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát pháp nhãn năng như thật biết bồ-đặc-già-la các thứ sai khác: Đây tùy tín hành, đây tùy pháp hành, đây vô tướng hành, đây trụ không, đây trụ vô tướng, đây trụ vô nguyện.

Đây do không giải thoát môn khởi năm căn, do năm căn khởi định vô gián, do định vô gián khởi giải thoát tri kiến, do giải thoát tri kiến mới dứt hẳn ba gút, chỗ gọi tà kiến, giới cấm thủ, nghi. Vì dứt hẳn ba gút này nên được quả Dự lưu. Đây do tu đạo mỏng dục tham giận dữ, được quả Nhất lai. Đây lại do thượng phẩm tu đạo dứt hẳn dục tham giận dữ, được quả Bất hoàn. Đây lại do tăng thượng phẩm tu đạo dứt hẳn năm gút thuận thượng phần: chỗ gọi tham sắc, tham vô sắc, vô minh, mạn, trạo cử; vì dứt hẳn năm gút thuận thượng phần này nên được quả A-la-hán.

Đây do vô tướng giải thoát môn khởi năm căn. Do năm căn khởi định vô gián, cho đến dứt hẳn năm gút thuận thượng phần được quả A-la-hán. Đây do

vô nguyện giải thoát môn khởi năm căn. Do năm căn khởi định vô gián cho đến dứt hẳn năm gút thuận thượng phần được quả A-la-hán. Do hai, do ba cũng lại như vậy. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh pháp nhãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát pháp nhãn năng như thật biết sở hữu tập pháp đều là diệt pháp. Do biết đây bèn được năm nhãn. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh pháp nhãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát pháp nhãn năng như thật biết Bồ-tát Ma-ha-tát này rất mới phát tâm, tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, cho đến tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, trọn nên tín căn, tinh tấn căn, phương tiện khéo léo nên cố ý thọ thân, tăng trưởng thiện pháp. Bồ-tát Ma-ha-tát này hoặc sanh đại tộc Sát-đế-lợi, hoặc sanh đại tộc Bà-la-môn, hoặc sanh đại tộc Trưởng giả, hoặc sanh đại tộc Cư sĩ, hoặc sanh trời Bốn đại vương chúng, cho đến sanh trời Tha hóa tự tại, trụ ở chỗ kia thành thực hữu tình, tùy tâm ưa muốn các hữu tình, cấp cho các thứ đồ vui thượng diệu. Nghiêm tịnh cõi Phật, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn. Chẳng đọa các bậc Thanh văn, Độc giác, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết chẳng quay lui. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh pháp nhãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát pháp nhãn năng như thật biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đã được trao ký, Bồ-tát Ma-ha-tát này đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chưa được trao ký. Bồ-tát Ma-ha-tát này đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đã được Bất thối, Bồ-tát Ma-ha-tát này đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chưa được Bất thối. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã đến bậc Bất thối chuyển, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa đến bậc Bất thối chuyển. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã viên mãn thần thông, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa viên mãn thần thông. Bồ-tát Ma-ha-tát này thần thông đã viên mãn nên năng qua thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn. Bồ-tát Ma-ha-tát này thần thông chưa viên mãn nên chẳng năng qua thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được thần thông, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được thần thông. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được Vô sanh pháp nhãn, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được Vô sanh pháp nhãn. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được thắng căn, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được thắng căn. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã nghiêm tịnh cõi Phật, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa nghiêm tịnh cõi Phật. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã thành thực hữu tình, Bồ-tát Ma-

ha-tát này chưa thành thực hữu tình. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được đại nguyện, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được đại nguyện. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được chư Phật ngợi khen, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được chư Phật ngợi khen. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã gần gũi chư Phật, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa gần gũi chư Phật. Bồ-tát Ma-ha-tát này thọ mạng vô lượng, Bồ-tát Ma-ha-tát này thọ mạng hữu lượng. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi đắc Bồ-đề Bí-sô Tăng vô lượng; Bồ-tát Ma-ha-tát này khi đắc Bồ-đề Bí-sô Tăng hữu lượng. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi đắc Bồ-đề có Bồ-tát Tăng, Bồ-tát Ma-ha-tát này khi đắc Bồ-đề không Bồ-tát Tăng. Bồ-tát Ma-ha-tát này chuyên tu hạnh lợi tha, Bồ-tát Ma-ha-tát này gồm tu hạnh lợi tha. Bồ-tát Ma-ha-tát này có hành hạnh khó làm, Bồ-tát Ma-ha-tát này không hành hạnh khó làm. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì chỗ buộc một đời, Bồ-tát Ma-ha-tát này vì chỗ buộc nhiều đời. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã trụ thân rốt sau, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa trụ thân rốt sau. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã ngồi tòa diệu Bồ-đề, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa ngồi tòa diệu Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này có ma đến thử, Bồ-tát Ma-ha-tát này không có ma đến thử. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh pháp nhãn.

Khi ấy Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh Phật nhãn?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tâm Bồ-đề không xen hở, vào định Kim cương dụ, được nhất thiết tướng trí, trọn nên Phật mười lục, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, vô chướng vô ngại giải thoát Phật nhãn. Bồ-tát Ma-ha-tát này do Phật nhãn đây vượt khỏi tất cả cảnh giới trí tuệ Thanh văn Độc giác, không chỗ chẳng thấy, không chỗ chẳng nghe, không chỗ chẳng giác, không chỗ chẳng thức. Đối tất cả pháp thấy tất cả tướng. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát thanh tịnh Phật nhãn.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát khi chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề mới được thanh tịnh Phật nhãn như thế.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được thanh tịnh năm nhãn như thế nên siêng tu tập sáu đến bờ kia. Sở dĩ vì sao? Vì sáu đến bờ kia đây tổng nhiếp tất cả thiện pháp, nghĩa là thiện pháp tất cả Thanh văn, thiện pháp Độc giác, thiện pháp Bồ-tát, thiện pháp Như Lai.

Xá-lợi-tử có hỏi: Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác lấy thật mà nói, pháp nào năng nhiếp tất cả thiện pháp?

Phật đáp ngay rằng: Chỗ gọi Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì có sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây là

mẹ tất cả thiện pháp, năng sanh năm Ba-la-mật-đa kia và năm nhãn thấy các công đức khác vậy.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được thanh tịnh năm nhãn nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nên học thanh tịnh năm nhãn như thế.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng học thanh tịnh năm nhãn như thế, quyết định được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Lại có Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa năng dẫn phát sáu thần thông Ba-la-mật-đa. Chỗ gọi thần cảnh trí chứng thông, thiên nhĩ trí chứng thông, tha tâm trí chứng thông, túc trụ tùy niệm trí chứng thông, thiên nhãn trí chứng thông, và lậu tận trí chứng thông Ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, dẫn phát được thần cảnh trí chứng thông?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát thần cảnh trí chứng thông năng khởi các sự việc đại thần biến. Chỗ gọi chấn động mười phương cõi đều như Căng-già sa đại địa thấy vật. Biến một làm nhiều,

biến nhiều làm một. Hoặc ẩn hoặc hiện nhanh chóng vô ngại. Núi gộp tường vách thẳng qua như không. Qua lại trên hư không in như chim bay. Ra vào trong đất như ra vào nước. Bước đi mặt nước như đi trên đất. Thân xít khói lửa như cao nguyên cháy. Thể chảy nhiều nguồn như núi tuyết tiêu. Nhật nguyệt thần đức oai thể khó đương. Đưa tay nắm bắt ngăn che ánh sáng. Cho đến cõi Tịnh cư chuyển thân tự tại. Thần biến như thể số ấy vô biên. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy có dùng thần cảnh trí thông như thể mà với trong ấy chẳng tự cao cử, chẳng trước tánh thần cảnh trí chứng thông, chẳng trước việc thần cảnh trí chứng thông, chẳng trước kẻ năng đắc thần cảnh trí chứng thông như thể. Đối trước chẳng trước đều vô sở trước. Vì có sao? Vì tự tánh không vậy, tự tánh lìa vậy, tự tánh xưa nay bất khả đắc vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng khởi nghĩ đây: “Ta nay dẫn phát thần cảnh trí chứng thông vì tự vui sướng, chỉ trừ vì được Nhất thiết trí trí”. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa dẫn phát được thần cảnh trí chứng thông.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã

Ba-la-mật-đa dẫn phát được thiên nhĩ trí chứng thông?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát thiên nhĩ trí chứng thông rất thắng thanh tịnh hơn nhĩ người trời, năng như thật nghe nhiều thứ tiếng tám các loài tình phi tình cõi mười phương đều như Căng-già sa. Chỗ gọi khắp nghe tất cả tiếng địa ngục, tiếng bàng sanh, tiếng quỷ giới, tiếng người, tiếng trời, tiếng Thanh văn, tiếng Độc giác, tiếng Bồ-tát, tiếng chư Phật, tiếng quở mắng sanh tử, tiếng ngợi khen Niết-bàn, tiếng trái bỏ hữu vi, tiếng hướng tới Bồ-đề, tiếng nhàm ghét hữu lậu, tiếng vui mừng vô lậu, tiếng khen nêu Tam bảo, tiếng ngăn dẹp tà đạo, tiếng luận nghị chọn quyết, tiếng phúng tụng kinh điển, tiếng khuyên dứt ác pháp, tiếng khiến tu thiện pháp, tiếng cứu vớt khổ nạn, tiếng mừng ủi vui vẻ. Những tiếng như thế thảy hoặc lớn hoặc nhỏ thảy đều nghe khắp không chướng không ngại. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy có tác dụng thiên nhĩ như thế, mà trong ấy chẳng tự cao cử, chẳng trước tánh thiên nhĩ trí chứng thông, chẳng trước việc thiên nhĩ trí chứng thông, chẳng trước kẻ năng đắc thiên nhĩ trí chứng thông như thế. Đối trước chẳng trước đều vô sở trước. Vì có sao? Vì tự tánh không vậy, tự tánh lìa vậy, tự tánh xưa nay bất khả đắc vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng khởi nghĩ đây: “Ta nay dẫn phát thiên nhĩ trí thông vì tự vui sướng, chỉ trừ vì được Nhất thiết trí trí”. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, dẫn phát được thiên nhĩ trí chứng thông.

Khi ấy Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, dẫn phát được tha tâm trí chứng thông?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tha tâm trí chứng thông năng như thật biết pháp tâm, tâm sở loại hữu tình kia cõi mười phương đều như cát Căng-già. Nghĩa là khắp biết loại hữu tình kia hoặc có tâm tham như thật biết có tâm tham, hoặc là tâm tham như thật biết là tâm tham. Hoặc có tâm sân như thật biết có tâm sân, hoặc là tâm sân như thật biết là tâm sân. Hoặc có tâm si như thật biết có tâm si, hoặc là tâm si như thật biết là tâm si. Hoặc có tâm ái như thật biết có tâm ái, hoặc là tâm ái như thật biết là tâm ái. Hoặc có tâm lấy như thật biết có tâm lấy, hoặc là tâm lấy như thật biết là tâm lấy. Hoặc tâm nhóm như thật biết tâm nhóm, hoặc tâm tan như thật biết tâm tan. Hoặc tâm tiểu như thật biết tâm tiểu, hoặc tâm đại như thật biết tâm đại. Hoặc tâm cử như thật biết tâm cử,

hoặc tâm hạ như thật biết tâm hạ. Hoặc tâm vắng lặng như thật biết tâm vắng lặng, hoặc tâm chẳng vắng lặng như thật biết tâm chẳng vắng lặng. Hoặc tâm lay như thật biết tâm lay, hoặc tâm chẳng lay như thật biết tâm chẳng lay. Hoặc tâm định như thật biết tâm định, hoặc tâm chẳng định như thật biết tâm chẳng định. Hoặc tâm giải thoát như thật biết tâm giải thoát, hoặc tâm chẳng giải thoát như thật biết tâm chẳng giải thoát. Hoặc tâm hữu lậu như thật biết tâm hữu lậu, hoặc tâm vô lậu như thật biết tâm vô lậu. Hoặc tâm có lỗ hổng như thật biết tâm có lỗ hổng, hoặc tâm không lỗ hổng như thật biết tâm không lỗ hổng. Hoặc tâm có thượng như thật biết tâm có thượng, hoặc tâm không thượng như thật biết tâm không thượng. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy có dụng tha tâm trí như thế, mà với trong ấy chẳng tự cao cử, chẳng trước tánh tha tâm trí chúng thông, chẳng trước việc tha tâm trí chúng thông, chẳng trước kẻ năng đắc tha tâm trí chúng thông như thế. Đối trước chẳng trước đều vô sở trước. Vì có sao? Vì tự tánh không vậy, tự tánh là vậy, tự tánh xưa nay bất khả đắc vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng khởi nghĩ đây: “Ta nay dẫn phát tha tâm trí thông vì tự vui sướng, chỉ trừ vì được Nhất thiết trí trí”. Xá-lợi-tử! Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã

**Ba-la-mật-đa dẫn phát được tha tâm trí chúng
thông.**

--- o0o ---